

Kovács Sándor

Pünkösdi összefogás

„Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen, hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek. Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni; úgy, ahogyan a Lélek adta nekik, hogy szóljanak.” (ApCsel 2,1–4)

Ünneplő gyülekezet, kedves Testvéreim!

Örömmel és szeretettel köszöntöm az alsófelsőszentmihályi egyházközség minden tagját, és köszönöm, hogy újból Önökkel együtt ünnepelhetek. 1989 pünkösdjén prédikáltam először ebben az egyházközségben, s az azóta eltelt 22 esztendő bizony sok mindent hozott mind az egyházközség, mind pedig az én életemben. Jól esik szószékre állnom, szeretek prédikálni, szeretem az evangéliumot hirdetni. Paptanár lévén nem prédikálok olyan sokszor, mint lelkésztestvéreim, de kárpótlásul többet vagyok együtt azokkal az ifjakkal, akik lelkészi pályára készülnek. Több mint másfél évtizede, hogy tanítok, és meg kell, hogy osszam a gyülekezettel egy érdekes tapasztalatom. Lehetséges, hogy ez az öregedés első jele – ezt már többen is fejemre olvasták –, de azt tapasztalom kedves testvéreim, hogy a nyomunkba lépő nemzedékek mintha nem lelkesednének úgy, miként mi lelkesedtünk. Konfirmáló korú gyermekeinkben is azt látom, hogy nehéz felgyújtani bennük a lángot. Valami furcsa dolog történik velünk a 21. sz. hajnalán, mintha elfelejtettünk volna lelkesedni...

Amikor az első pünkösöd történetét olvassuk, és felelevenítjük a Jeruzsálemben történeteket, minden szemünk előtt megjelenő képsor felfokozott lelkesedésről, már-már a fanatizmus határát súroló rajongásról szól. Az együtt imádkozó apostolok a bennük munkálkodó Lélek hatására bizonyosságot tesznek arról, hogy az a Jézus, akit ötvenhárom nappal korábban keresztre feszítettek, Isten küldötte és felkentje, Messiás volt. Távol álljon tőlem az, hogy bárkit is fanatizálni akarnék, vagy vakhitre, rajongásra buzdítanék, csupán azt szeretném, ha istentiszte-

letünk során újból izzani kezdene bennünk a reménység, a hit, a lelkesedés parazsa, mert tudom, hogy a hétköznapiok hamuja alatt ott izzik mindannyiunkban a jobbá válás, az összefogás, a változtatni akarás élő szene. Hadd fújjunk hát rá erre a parázsra, élesszük fel tüzét!

A klasszikus pütkösdi történet azzal kezdődik, hogy az apostolok mindannyian egy akarattal együtt voltak. Drága testvéreim, mikor voltunk mi utoljára egy akarattal együtt? Ha csak a családomra és a szűk rokoni körre gondolok, akkor egy-két lakodalmat, keresztelőt tudok feleleveníteni, és – akár tetszik akár nem – sok-sok temetést! Bizony testvéreim, a leggyakoribb alkalom, amikor egy akarattal vagyunk együtt, az a temetés, az a pillanat, amikor valakitől búcsúzunk. Kötelességünk mindenkinek megadni a végtisztességet, a betegséget, a halált, a gyászt nem tudjuk kizárni életünkéből, és az is jól esik, amikor gyászunkban mások is osztoznak, amikor vigasztaló szeretetükkel közelebb hajolnak barátaink. Testvéreim, nem csak a gyászban kell együtt lenni, hanem az örömben is! Milyen csodálatosan szép az, amikor az atyafiak együtt ünnepelnek, énekelnek, osztoznak egymás örömeiben. És ezzel el is érkeztünk a pütkösdi ünnep *első lényeges üzenetéhez: az együttlétben, a közös ünneplésben hihetetlen erő van*. Emlékezzetek csak vissza arra testvéreim, milyen hihetetlen összefogás jellemezte egész erdélyi magyar nemzettestünket az 1990-es évek elején, akkor, amikor nem volt ok a fellengzős ünneplésre, mert fekete márciusok árnyékolták be életünk egét, de mégis az összefogás nyomán egy egész ország láthatta azt, milyen hihetetlen erő van az erdélyi magyar társadalomban. A pütkösdi lélek hatott át mindannyiunkat, az összefogás, a közös ünneplés az építés jellemezte közösségeinket.

Hála' Isten ma nagy a szabadság – látszólag legalábbis az –, és azt hisszük, hogy megengedhetjük magunknak a sokféle sántikálást. Tegyük fel egy néhány kérdést is magunknak: mikor volt utoljára olyan ünnepség a templomban, amikor unitárius közösségünk apraja és nagyja együtt volt? Emlékszünk-e ilyen alkalomra, s ha igen akkor idézzük fel azt az érzést is, ami ehhez az alkalomhoz társul. Hihetetlen erő van közösségeinkben, és ezt leginkább akkor érezzük meg, amikor valamilyen közös ügy érdekében minden egyéni sérelmet hátrahagyva együtt vagyunk. Tizenöt évvel ezelőtt megadatott nekem, hogy az Amerikai Egyesült Államokban részt vegyek unitárius hittestvéreink évi legnagyobb ünnepén, a főtanácson, vagy ahogyan ők nevezik, a General Assembly-n. Mintegy tízezer ember gyűlt egybe, és ha a közös istentiszteleti alkalomra gondolok, most is átjárja egész lényem valami fennkölt érzés. Amikor tízezer ember együtt énekel és imádkozott úgy éreztük, hogy nincs az a feladat, amit ne tudnánk megvalósítani; még ma is, ha eszembe jut, úgy érzem, hogy nincs olyan akadály, amit közös összefogással és hittel le ne győzhetnénk! Testvéreim, pütkösdkor gon-

dolkodjunk el azon, hogy miben van a mi erőnk, hol vannak azok a rejtett erő-tartalékok, melyeket Isten indít el bennünk. Társadalmunkban azt látjuk – különösen az utóbbi időben –, hogy új és még újabb politikai alakulatok jönnek létre, hogy nagy egyházközsegeink apró darabokra hullnak, s hogy üzenetünkre azok sem figyelnek, akik értik magyar szavunkat.

Amikor az apostolok pünkösdkor szólásra emelkedtek Jeruzsálemben, különböző nyelveken szóltak ugyan, de mindannyian *egy dologról tettek bizonyóságot*, arról, hogy Isten nem hagyta el őket, hogy Jézus nagypénteki halálával és húsvéti diadalával nem lezárult, hanem elkezdődött egy új korszak. Jó néhányan azt mondták a jelenlevők közül, hogy megrészegettek ezek az emberek, és butaságokat beszélnek, mások pedig úgy gondolták, hogy érdemes az örömhírt meghallgatni, mert nem bortól, hanem a lelkesedéstől részegettek meg a bizonyoságtévő apostolok. Testvéreim, manapság egy vagy két nyelven mondogatják el nekünk józan emberek azt, hogy miért jobb azt az utat, politikai pártot követni, amelyet ők ajánlanak, valahogy mégis az az érzésünk támad, hogy nem értjük, mi akar ez lenni. Talán már mi sem értjük, mi történik társadalmunkkal, lassan már odajutunk, hogy semmiért nem tudunk lelkesedni. Az apostolok végtelenül őszinték voltak, nem állt érdekükben félrevezetni hallgatóikat. Mögöttük nem épült fel még az egyház intézményrendszere, nem szerveződtek még különféle csoportokba, nem kínáltak senkinek mennyet, és nem fenyegettek senkit a pokollal. Isten közelségét érezték meg, Vele telítődtek, és ezt a hihetetlen eksztatikus tapasztalatot próbálták meg átadni hallgatóságuknak úgy, hogy sok nyelven, de ugyanarról beszéltek és tettek bizonyóságot. *És ez pünkösöd második tanítása: nem az a legfontosabb és leglényegesebb, hogy milyen nyelvet beszélünk, hanem az, hogy amit elmondunk, az feleljen meg Isten akaratának.* Nem lehet magyarul vagy románul szeretni, mert a szeretetnek egyetlen egyetemes nyelve van, mint ahogy nem lehet nyelveken gyűlölködni sem, mert a gyűlölet egyformán rombol bármely közösségben. Az apostolokat mintha lángnyelvek szállták volna meg, különböző nyelveken szóltak arról, aminek tanúi és megélői voltak, arról, hogy a Jézus képviselte értékvilágot nem lehet elpusztítani, sziklasírba temetni. Ezt kell nekünk is megtanulnunk, ezt az értékvilágot kell magunkévá tennünk, mert nem az egyéni érdekek mellett szerveződött naggyá közösségünk, nem az önzés és széthúzás jellemezte unitárius közösségeinket, hanem az együvé tartozás, az összefogás, a kisebbekkel való törődés!

Az unitárius egyház történetét tanítom a papnövendékeknek, és mindig elmondom diákjaimnak, hogy egyházunkat akkor érte a legnagyobb megpróbáltatás, amikor széthúztak közösségeink. A sok-sok példa közül, melyet fel lehetne sorolni állításom igazolására, hadd említsek meg egyetlen egyet. Bizonyára van-

nak Önök közt olyanok, akik személyesen is ismerték Kiss Elek püspököt. Koromnál fogva én nem találkoztam soha vele, csak roppant tanulságos életművét tanulmányoztam. Köztudott, hogy a kommunizmus egyházellenes éveiben sokan hátat fordítottak közösségeiknek, különféle érdekekből megtagadták az őket is felnevelő anyaszentegyházat. Kiss Elek jó barátai közé tartozott egy nagy-nagy katolikus püspök, Márton Áron. Megrendítően szépen búcsúzott Márton Áron római katolikus püspök az unitárius püspök koporsójánál. A következőket mondta: *„Kiss Elek unitárius püspöknek volt egy mondása, mely szerint az egyház ellenségei nem azok, akik kívülről támadják, hanem, akik belülről bomlasztják.”*

Kedves Testvéreim, azt hiszem, ez ma is igaz: nem a külső támadások veszélyeztetik elsősorban létünket, hanem a belülről jövő széthúzás, a kebelünkben, közösségeinkben dülő hatalmi csaták gyengítnek meg. Mi olyan kevesen vagyunk, hogy nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy egymásra haragudjunk, egymással torzsalkodjunk. Tudom, mindenkit nem szerethetünk, de Jézus tanítása alapján azt is vallom, hogy amit akartok azért, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek azokkal. Ha azt akarjuk, hogy közösségünkben megértés legyen, legyünk megértők mi is mások irányában. Ha azt szeretnénk, hogy adakozóbbak legyünk, mi mutassunk jó példát az adakozásban. Ha a közmunkába szeretnénk bevonni másokat, magunk legyünk azok, akik először vállaljuk fel az önkéntes munkát. Ha azt akarjuk, hogy többen jöjjenek el a templomba, mi legyünk azok, akik a következő vasárnap még egy hallgatót magunkkal hozunk. Az apró kicsi kezdet, ha lelkesedéssel találkozik, nagy dolgokat vihet véghez. Itt, az Aranyos mentén, jó példaadással bizonyosságát adhatják annak, hogy összefogással, egymás megbecsülésével és segítségével nagy dolgokat is megvalósíthatunk. És ez lesz pünkösöd harmadik üzenete: *a kicsi kezdet, a látszólag kis lélekszám közös összefogással és akarattal nagy dolgokra képes!*

Pünkösöd ünnepén azt kéri életünk Ura tőlünk, hogy jobban figyeljünk egymásra, hogy több olyan alkalmat találjunk, amikor együtt lehetünk, mert az együtt imádkozó és együtt dolgozó közösségeket megáldja az Isten! Határozzuk ma el azt, hogy ez ünnep után megpróbálunk több időt tölteni szereteteinkkel, a szűk családdal, rokonainkkal, barátainkkal, unitárius gyülekezetünkkel. Ha ebben a templomban és szerte Erdélyország unitárius templomaiba sikerülne beültetni gyülekezeteink legalább felét, ha itt az Aranyos mentén az unitáriusok összefognának, tudom, hogy megváltozna az életünk. A közös együttlét olyan erőt szabadít fel bennünk, olyan csodálatos áramlását indítja el a Léleknek, mely lehetetlen tettekre képes.

Drága Testvéreim, rajtatok és rajtunk áll, hogy akarunk-e megváltozni, akarunk-e együtt egy akarattal bizonyosságot tenni arról, hogy érdemes és lehet tisz-

tességesen, becsületesen élni és dolgozni, egyik a másiknak segíteni. Pünkösdi ünnepe, a Lélek ereje minden esztendőben felizzik bennünk, rajtunk áll, hogy mit teszünk: megváltoztatjuk életünket, és vállaljuk az ezzel járó feladatokat, vagy hagyjuk, hogy elmúljon az ünnep, és végezzük lelketlenül a hétköznapi és sokszor még a vasárnapi robotot is. Ha a templomaink benépesülnek, ha kezünket többször kulcsoljuk imára, ha ajkunkról többször száll fel a hálaadó ének, áldáshozói leszünk közösségeinknek. De amennyiben közönyösek, önzők, irigyek, pletykálkodók vagyunk, ha a mások baját, romlását kívánjuk, ha csak önző érdekeinkért küzdünk, akkor a pünkösdi tűz felperzseli életünket, megégeti és elpusztítja közösségeinket, szétrombolja családjainkat. Ezen az ünnepen választani kell: akik itt voltak a templomban, mondjátok el, ha hazatértek azoknak is, akik ma nem jöttek el, hogy jövője csak annak a családnak, annak a közösségnek lesz, ahol összefognak az atyafiak, ahol megértik egymás szavát, ahol a jézusi értékrend a mérce és az iránytű. Ebben segítsen az Isten mindannyiunkat! Ámen.